

25 fevral 2024-cü il

Ermənistanın yüyəni Fransanın əlindədir

Azərbaycanın apardığı davamlı uğurlu xarici siyasət sayəsində və 44 günlük Vətən müharibəsində qazandığı tarixi Zəfərdən sonra Cənubi Qafqazda yaratdığı geosiyasi reallıqlar, habelə ötən müddət ərzində əldə etdiyi yeni hərbi-siyasi qələbələr Ermənistanı və onun rəhbərliyini dərindən sarsıtdı. İkinci Qarabağ müharibəsində Azərbaycan Ermənistan ordusunu darmadağın etdi.

Hansı ki, ermənilər məğlubedilməzliyi haqqında miflər uydurduqları bu ordu ilə yeni ərazilərimizi işğal etmək istəyirdilər. Gündən-günə gücünü, qüdrətini artıran Azərbaycan Ordusu erməni qəsbkarlarının bütün işğalçılıq istəklərini gözündə qoydu.

Müharibənin davam etdiyi günlərdə Ermənistan güvəndiyi təşkilat və dövlətlərdən kömək istəsə də, harayına çatan olmadı. Güvəndiyi Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatından (KTMT) da dəfələrlə dəstək dilədi. Amma bütün cəhdləri səmərəsiz oldu. Çünki haqsız idi. Qonşusu Azərbaycanın torpaqlarını işğal etmək istəyirdi. KTMT-dən kömək gözləyən Ermənistanla bildirdilər ki, Qarabağ Azərbaycanın əbədi-əzəli torpaqlarıdır. Ona görə də təşkilat İrəvana hərbi dəstək göstərə bilməz. Azərbaycan Ordusu Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında Ermənistan ordusunu diz çökdürdü. Qazanılan Zəfər nəticəsində 30 ilə yaxın davam edən işğala son qoyuldu.

İkinci Qarabağ müharibəsinin davam etdiyi günlərdə üzvü olduğu Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatından (KTMT), onun aparıcı dövləti olan Rusiyadan umduğu hərbi dəstəyi ala bilməyən rəsmi İrəvan yeni müttəfiqlər axtarışına çıxdı və bu dəfə üzünü Qərbbə çevirdi. Amma bu da Ermənistanla heç nə vermədi.

Hər yerdən əli üzüləndən sonra acığa düşən Ermənistan İkinci Qarabağ müharibəsində ona dəstək verməyən Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatından çıxmaq istədiyini bəyan etdi. Guya bununla nə dəyişəcəkdə ki! Xatırladaq ki, Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının (KTMT) əsası 1992-ci il mayın 15-də 6 ölkənin - Rusiya, Ermənistan, Qazaxıstan, Özbəkistan, Qırğızıstan və Tacikistanın dövlət başçılarının imzaladığı müqavilə ilə qoyulub. Hərbi təcavüzə qarşı birgə müdafiəni də nəzərdə tutan, 5 il müddətinə imzalanmış sənədə 1993-cü ildə Belarus, Azərbaycan və Gürcüstan da qoşulub. Bundan sonra üzvlərin sayı 9 olub. 2 aprel 1999-cu ildə Rusiya, Belarus, Ermənistan, Qazaxıstan, Qırğızıstan və Tacikistan müqavilənin hər 5 ildən bir avtomatik uzadılmasını nəzərdə tutan protokolu imzaladılar. Azərbaycan, Gürcüstan, Özbəkistan bu addımı atmadığına görə KTMT üzvlərinin sayı 6-ya düşdü.

Ermənistan Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatından çıxmaq məsələsini daim gündəmdə saxlamağa çalışır. Bunu məqsədli şəkildə tez-tez müxtəlif tədbir və görüşlərdə səsləndirir. İrəvan müxtəlif bəhanələr gətirərək Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının tədbirlərində iştirak etməkdən boyun qaçırır. İllərdən bəri üzvü olduğu təşkilatın qəbul etdiyi sənədlərə imza atmır. Görünür ki, Ermənistan Fransa başda olmaqla Qərb tərəfdaşlarının diktəsi ilə oturubdurur. Təbii ki, bu addımlar Rusiyaya qarşı atılır. Təbii ki, Rusiya da Qərbin Ermənistandakı hazırkı durumdan faydalanaraq regionda vəziyyəti gərginləşdirmək üçün istifadə etmək cəhdlərini görür və müəyyən nəticələr çıxarır. Ermənistanın KTMT-dən çıxmaqda məqsədi regionda Rusiyanın dayaqlarını zəiflətmək, onu gözdən salmaqdır. Əslində isə, Ermənistanın KTMT-dən çıxması bu təşkilata heç bir zərbə olmayacaq. Çünki İrəvan təşkilatda elə böyük bir gücə və nüfuza malik deyil. Sadəcə olaraq, Ermənistan bu addımları ilə özünün varlığını göstərməyə çalışır.

Əslində Ermənistanın bu addımları gözlənilən idi. Xeyli müddət əvvəl Rusiya Dövlət Dumasının MDB işləri, Avrasiyaya inteqrasiya və həmvətənlərlə əlaqələr komitəsi sədrinin birinci müavini Konstantin Zatulın mətbuata verdiyi açıqlamasında bildirmişdi ki, Ermənistan yaxın gələcəkdə Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatından çıxdığını elan edə bilər. Onun sözlərinə görə, böyük ehtimalla respublikada Rusiya telekanallarının bağlanması ilə bağlı qərar veriləcək. Zatulın onun özünün də Ermənistanla girişinə qadağa qoyulduğunu xatırladı və bu təşəbbüsləri regionda Rusiyanın təsirinə qarşı mübarizə ilə əlaqələndirib. Sonra qeyd edib ki, bundan başqa, yaxın gələcəkdə Ermənistan Gümrüdən Rusiya hərbi bazasının çıxarılması məsələsini də qaldıracaq.

Göründüyü kimi, artıq gözlənilən ssenarilər yavaş-yavaş Ermənistanda həyata keçirilir. Xeyli müddətdir ki, İrəvanın KTMT-dən çıxacağı barədə söz-söhbətlər dolaşır. Ermənistan gah bu təşkilatdan nümayəndəsini geri çağırır, gah İrəvanda Rusiya əleyhinə mitinqlər keçirir. Təşkil olunan bu mitinqlərdə Gümrüdən Rusiya hərbi bazasının çıxarılması tələb olunur.

Bu günlərdə isə Ermənistan KTMT məsələsinə rəsmi münasibət bildirib. Düşmən ölkənin baş naziri Nikol Paşinyan "France 24" telekanalına müsahibəsində deyib ki, Ermənistan Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatında iştirakını dayandırır. Kollektiv təhlükəsizlik sazişi, fikrimizcə, Ermənistanla münasibətdə, xüsusən 2021-2022-ci illərdə yerinə yetirilmədi. Bu, bizim diqqətimizdən kənar qala bilməz. Biz bu sazişdə iştirakımızı dayandırdıq. Görək bundan sonra nə olacaq.

Deməli, artıq Ermənistan KTMT ilə münasibətlərə son qoyur, necə deyərlər, qapını arxasınca bağlayır. Baş nazirin mətbuata verdiyi açıqlamasından böyük ümitsizlik duyulur. N.Paşinyan deyir ki, görək bundan sonra nə olacaq. Göründüyü kimi, ölkəyə rəhbərlik edən baş nazir atacağı addımların sabah nə ilə nəticələncəyini bilmir. Bütün bunlar bir daha sübut edir ki, Ermənistan qərarlarını müstəqil dövlət kimi qəbul etmir, addımlarını Fransanın, eləcə də başqa Qərb dövlətlərinin dirijorluğu ilə atır. Deməli, dünənə qədər Rusiyanın yedəyində sürünən Ermənistanın yüyəni indi də Fransanın əlindədir.

V.MƏHƏRRƏMOV,

"Azərbaycan"